

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 25 czerwca 2015 r. *

Odesłanie prejudycjalne — Transport — Prawa jazdy — Przedłużanie okresu ważności prawa jazdy przez państwo członkowskie, w którym wydano prawo jazdy — Wymóg zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego — Zgłoszenie miejsca zamieszkania

W sprawie C-664/13

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Administratīvā apgabaltiesa (Łotwa) postanowieniem z dnia 5 grudnia 2013 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 13 grudnia 2013 r., w postępowaniu:

VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija”,

Latvijas Republikas Satiksmes ministrija

przeciwko

Kasparsowi Nīmanisowi,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: T. von Danwitz, prezes izby, C. Vajda, A. Rosas (sprawozdawca), E. Juhász i D. Šváby, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu rządu łotewskiego przez I. Kalniņša oraz L. Skolmeistare, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu estońskiego przez N. Grünberg, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez N. Yerrell oraz E. Kalniņša, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

* Język postępowania: łotewski.

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 12 dyrektywy 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy (Dz.U. L 403, s. 18; sprostowanie Dz.U. 2009, L 19, s. 67).
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija” (dyrekcją ds. bezpieczeństwa ruchu drogowego, zwaną dalej „CSDD”) i Latvijas Republikas Satiksmes ministrija (ministerstwem transportu Republiki Łotewskiej) a K. Nīmanisem w przedmiocie odmowy przedłużenia okresu ważności jego prawa jazdy.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Zgodnie z brzmieniem motywu 2 dyrektywy 2006/126:
„Zasady dotyczące praw jazdy stanowią zasadnicze elementy wspólnej polityki transportowej, przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa na drogach i usprawniają swobodny przepływ osób osiedlających się w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym wydano prawo jazdy [...]”.
- 4 Zgodnie z motywem 8 tej dyrektywy z uwagi na bezpieczeństwo ruchu drogowego powinny zostać ustanowione minimalne wymagania, jakim podlega wydawanie praw jazdy.
- 5 Motyw 15 tej dyrektywy stanowi:
„W trosce o bezpieczeństwo ruchu drogowego państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania własnych przepisów krajowych w zakresie cofnięcia, zawieszenia, przedłużenia okresu ważności i unieważnienia praw jazdy w stosunku do wszystkich posiadaczy praw jazdy, którzy mają miejsce zamieszkania na ich terytorium”.
- 6 Zgodnie z art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126 „[p]rawa jazdy wydawane przez państwa członkowskie są wzajemnie uznawane”.
- 7 Artykuł 7 tej dyrektywy stanowi:
„1. Prawa jazdy są wydawane tylko tym kandydatom, którzy:
a) zdali egzamin umiejętności i zachowania oraz egzamin teoretyczny i zadowalająco przeszli badanie lekarskie, zgodnie z przepisami załączników II i III;
[...]
e) mają miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego wydającego prawo jazdy lub którzy mogą przedstawić dowód potwierdzający, że uczą się w tym kraju od co najmniej sześciu miesięcy.
[...]

3. Ważność praw jazdy, po wygaśnięciu administracyjnego okresu ich ważności, jest przedłużana zależnie od tego, czy:

[...]

- b) miejsce zamieszkania kierowcy znajduje się na terytorium państwa członkowskiego wydającego prawo jazdy lub od tego, czy kierowca przedłożył dowód potwierdzający, że uczy się w tym państwie od co najmniej sześciu miesięcy.

[...]

5. [...] Bez uszczerbku dla art. 2 państwo członkowskie wydające prawo jazdy stosuje należyta staranność w celu zapewnienia, aby osoba spełniała wymagania określone w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz stosując własne przepisy krajowe w zakresie unieważnienia lub cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami w razie stwierdzenia, że prawo jazdy zostało wydane pomimo niespełnienia wymagań”.

- 8 Artykuł 12 dyrektywy 2006/126 przewiduje:

„Do celów niniejszej dyrektywy »miejsce zamieszkania« oznacza miejsce, w którym osoba fizyczna mieszka zwykle, to znaczy przez co najmniej 185 dni w każdym roku kalendarzowym, ze względu na swoje więzi osobiste i zawodowe, lub – w przypadku osoby niezwiązanej z tym miejscem zawodowo – ze względu na więzi osobiste, które wskazują na istnienie ścisłych powiązań między tą osobą a miejscem, w którym mieszka.

Jednak w przypadku osoby związanej zawodowo z miejscem innym niż miejsce, z którym łączą ją więzi osobiste i z tego względu mieszkającej kolejno w różnych miejscach w co najmniej dwu państwach członkowskich, za miejsce zamieszkania uważa się miejsce, z którym łączą ją więzi osobiste, pod warunkiem że regularnie do niego powraca. Ten ostatni warunek nie musi być spełniony, jeśli osoba ta mieszka w państwie członkowskim w celu wypełnienia zadania o określonym czasie trwania. Studia uniwersyteckie lub nauka w szkole nie oznaczają zmiany miejsca zamieszkania”.

Prawo łotewskie

- 9 Artykuł 22 ust. 1 pkt 1 Ceļu satiksmes likums (ustawy – kodeks ruchu drogowego), w wersji obowiązującej od dnia 1 stycznia 2013 r., przewiduje, że każda osoba, która osiągnęła wiek przewidziany w ustawie i której miejsce zamieszkania znajduje się na Łotwie, lub która może wykazać, że studiowała na Łotwie w trakcie ostatnich sześciu miesięcy, może uzyskać uprawnienie do prowadzenia pojazdów i prawo jazdy.

- 10 Przepis ten stanowi:

„[...] Miejsce zamieszkania danej osoby w rozumieniu niniejszego artykułu znajduje się na Łotwie, jeżeli spełnione zostało jedno z następujących wymagań:

- a) ze względu na więzi osobiste (które wskazują na istnienie ścisłych powiązań między tą osobą a Łotwą) oraz zawodowe, miejsce zamieszkania danej osoby i zgłoszone miejsce zamieszkania przez co najmniej 185 dni w każdym roku kalendarzowym znajduje się na Łotwie;
- b) dana osoba nie ma więzi zawodowych, jednakże ze względu na więzi osobiste (które wskazują na istnienie ścisłych powiązań między tą osobą a Łotwą), jej miejsce zamieszkania i zgłoszone miejsce zamieszkania znajdują się na Łotwie;

- c) dana osoba ma miejsce zamieszkania za granicą ze względu na więzi zawodowe, jednakże ze względu na więzi osobiste (które wskazują na istnienie ścisłych powiązań między tą osobą a Łotwą) regularnie powraca na Łotwę i tam przebywa oraz jej zgłoszone miejsce zamieszkania znajduje się na Łotwie;
 - d) zgłoszone miejsce zamieszkania danej osoby znajduje się na Łotwie, jednakże mieszka ona zagranicą w celu ukończenia studiów”.
- 11 Zgodnie z art. 1 Dzīvesvietas deklarēšanas likums (ustawy o zgłaszaniu miejsca zamieszkania) jej celem jest zapewnienie dostępności każdej osoby w jej stosunkach prawnych z państwem i organami administracji lokalnej.
- 12 Artykuł 2 tej ustawy ustanawia obowiązek zgłaszania przez osoby ich miejsc zamieszkania i przewiduje zakres danych, które należy zgłosić, a także procedurę rejestracyjną. Zgodnie z tym artykułem wspomniana ustawa ma zastosowanie do osób, których miejsce zamieszkania znajduje się na Łotwie. Ponadto zgłoszenie miejsca zamieszkania samo w sobie nie powoduje powstania zobowiązań prawa cywilnego.
- 13 Zgodnie z art. 3 tej ustawy miejscem zamieszkania jest każde miejsce (z adresem) związane z nieruchomością, które osoba wybiera dobrowolnie, w którym przebywa z wyraźnym lub dorozumianym zamiarem zamieszkiwania, w którym jej pobyt jest zgodny z prawem i które osoba ta uznaje za miejsce, gdzie pozostaje ona do dyspozycji w zakresie jej stosunków prawnych z państwem i organami administracji lokalnej. Poza tym artykuł ten przewiduje, że dana osoba przebywa zgodnie z prawem w danej nieruchomości, jeżeli nieruchomość ta do niej należy, jeżeli osoba ta zawarła umowę najmu danej nieruchomości lub uzyskała prawo do używania tej nieruchomości na skutek małżeństwa, pokrewieństwa lub powinowactwa albo na innej podstawie prawnej lub umownej.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

- 14 Kaspars Nīmanis uzyskał prawo jazdy na Łotwie w dniu 13 grudnia 2000 r., kiedy to jego zgłoszone miejsce zamieszkania znajdowało się w tym państwie członkowskim. Okres ważności tego prawa jazdy został ustalony zgodnie z łotewskimi przepisami ustawodawczymi na okres dziesięciu lat.
- 15 Zgodnie z danymi z ewidencji ludności, od lutego 2002 r. K. Nīmanis nie ma zgłoszonego miejsca zamieszkania na Łotwie. Zainteresowany twierdzi jednak, że ma prawo uzyskania przedłużenia okresu ważności jego prawa jazdy w tym państwie członkowskim, ponieważ ma tam miejsce zamieszkania.
- 16 W celu uzyskania przedłużenia okresu ważności prawa jazdy K. Nīmanis zwrócił się do CSDD, która po zbadaniu danych ze wspomnianej ewidencji stwierdziła, że K. Nīmanis nie ma zgłoszonego miejsca zamieszkania na Łotwie.
- 17 W dniu 30 grudnia 2010 r. CSDD wydała decyzję, w której odmówiła uwzględnienia wniosku, ponieważ aby go uwzględnić, K. Nīmanis powinien zamieszkiwać na Łotwie przez ponad 185 dni i powinien zgłosić swoje miejsce zamieszkania zgodnie z procedurą przewidzianą przez ustawodawstwo łotewskie.
- 18 Po rozpatrzeniu odwołania wniesionego przez K. Nīmanisa Latvijas Republikas Satiksmes ministrija decyzją z dnia 3 lutego 2011 r. stwierdziło, że decyzja wydana przez CSDD jest zgodna z przepisami art. 22 Cēlu satiksmes likums.
- 19 K. Nīmanis wniósł skargę do Administratīvā rajona tiesā (rejonowego sądu administracyjnego) w celu uzyskania korzystnej dla niego decyzji administracyjnej, czyli przedłużenia okresu ważności jego prawa jazdy.

- 20 Wyrokiem z dnia 3 czerwca 2011 r. Administratīvās apgabaltiesa (okręgowy sąd administracyjny) ustanowił środki tymczasowe i nakazał CSDD, aby przedłużyła okres ważności prawa jazdy K. Nīmanisa.
- 21 Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2012 r. Administratīvās rajona tiesa stwierdził, że CSDD zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem nie miała prawa domagania się spełnienia wymogu zgłoszonego miejsca zamieszkania, ponieważ w dniu, w którym odmówiono K. Nīmanisowi przedłużenia okresu ważności prawa jazdy, ustawodawstwo łotewskie dla przedłużenia okresu ważności prawa jazdy nie wymagało, aby zainteresowany miał zgłoszone miejsce zamieszkania na Łotwie.
- 22 Sąd ten uznał zatem za bezzasadną decyzję wydaną przez Latvijas Republikas Satiksmes ministrija, zgodnie z którą tylko zgłoszone miejsce zamieszkania może świadczyć o tym, że dana osoba ma miejsce zamieszkania na Łotwie lub mieszka w tym państwie członkowskim przez ponad 185 dni w każdym roku kalendarzowym. Okoliczności te mogły zostać wykazane również za pomocą innych środków dowodowych, a nie tylko poprzez informację zawartą w ewidencji ludności dotyczącą zgłoszonego miejsca zamieszkania danej osoby.
- 23 Sąd odsyłający wyjaśnia, że Administratīvā rajona tiesa nie zauważył, aby w niniejszym przypadku zakwestionowano obywatelstwo K. Nīmanisa nie przedstawiono też innych dowodów wykazujących, że K. Nīmanis nie miał miejsca zamieszkania na Łotwie lub mieszkał w tym państwie członkowskim przez mniej niż 185 dni w każdym roku kalendarzowym.
- 24 CSDD wniosła odwołanie od wyroku Administratīvās rajona tiesas do sądu odsyłającego, podnosząc między innymi następujące argumenty.
- 25 Dyrektywa 2006/126 wprowadza uregulowanie mające zastosowanie do całego terytorium państw członkowskich Unii w celu ustanowienia jednej procedury i jednolitych kryteriów dla wydawania praw jazdy, jak również w celu zagwarantowania, po pierwsze, że w złej wierze nie zostanie wykorzystana możliwość uzyskania prawa jazdy w innym państwie członkowskim, jeżeli z powodu pewnych okoliczności nie jest możliwe uzyskanie tego prawa jazdy w państwie członkowskim miejsca zamieszkania, oraz że miejsce zamieszkania danej osoby jest tylko jednym z kryteriów określonych w celu wydania prawa jazdy. CSDD dodaje, że gdyby K. Nīmanis zmierzał do uzyskania przedłużenia okresu ważności prawa jazdy w państwie członkowskim innym niż Republika Łotewska, kryterium to zostałoby sprawdzone również w tym państwie członkowskim. W celu wydania prawa jazdy obywatelom innych państw członkowskich CSDD także sprawdza, czy zostały spełnione kryteria ustanowione w Ceļu satiksmes likums i w przepisach wykonawczych wydanych przez radę ministrów. Tak więc, jeżeli dana osoba nie zgłosiła swojego miejsca zamieszkania na Łotwie i brak jest jakiegokolwiek informacji na ten temat w ewidencji ludności, odmawia się jej wydania prawa jazdy.
- 26 Poza tym zgłoszenie miejsca zamieszkania nie jest zwykłą formalnością, ponieważ spełnienie tego wymogu ma istotne znaczenie również dla innych kwestii.
- 27 Latvijas Republikas Satiksmes ministrija przystąpiło do odwołania wniesionego przez CSDD od wyroku Administratīvās rajona tiesa.
- 28 Sąd odsyłający wyjaśnia, że zgodnie z orzecznictwem sądów łotewskich, przy ocenie żądania wydania korzystnej decyzji administracyjnej sąd powinien zbadać, czy w okolicznościach sprawy skarżący ma prawo do dochodzenia wydania takiej decyzji. Poza tym zdaniem tego sądu sprawa powinna być oceniana w świetle okoliczności faktycznych i prawnych ustalonych w chwili jej rozpatrywania. Sąd nie może wydać orzeczenia, w którym nakładałby na organy obowiązek na podstawie przepisów prawnych, które już nie obowiązują.

- 29 W celu rozpatrzenia żądania wydania korzystnej decyzji administracyjnej, czyli w niniejszym przypadku przedłużenia okresu ważności prawa jazdy, sąd odsyłający powinien zgodnie z tym orzecznictwem uwzględniać przepisy obowiązujące w dniu wydania tej decyzji.
- 30 Sąd odsyłający stwierdza, że uregulowanie znajdujące się w art. 22 Ceļu satiksmes likums, które przewiduje wymóg, zgodnie z którym do uzyskania prawa jazdy konieczne jest posiadanie zgłoszonego miejsca zamieszkania na Łotwie, zostało wydane w następstwie transpozycji do prawa łotewskiego dyrektywy 2006/126.
- 31 W celu rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu głównym należałoby ustalić, czy jedynym sposobem udowodnienia przez K. Nīmanisa miejsca zamieszkania na Łotwie – w celu uzyskania przedłużenia okresu ważności jego prawa jazdy – jest informacja ujęta w ewidencji ludności, dotycząca jego zgłoszonego miejsca zamieszkania na Łotwie.
- 32 Zdaniem sądu odsyłającego celem przewidzianego przez prawo łotewskie zgłoszenia miejsca zamieszkania jest zapewnienie dostępności każdej osoby w jej stosunkach z państwem. Brak zgłoszonego miejsca zamieszkania nie oznacza sam w sobie, że dana osoba nie mieszka na Łotwie.
- 33 Ponadto sąd ten podkreśla, że jeśli osoba ma miejsce zamieszkania na Łotwie, ale nie ma zgłoszonego miejsca zamieszkania w tym państwie członkowskim, osoba ta także nie ma – ze względu na swoje miejsce zamieszkania we wspomnianym państwie członkowskim – prawa do uzyskania prawa jazdy w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, ponieważ nie spełnia kryterium ustanowionego w dyrektywie 2006/126 dotyczącego miejsca zamieszkania w tym innym państwie członkowskim.
- 34 W związku z wątpliwościami co do zgodności ustawodawstwa łotewskiego z art. 12 dyrektywy 2006/126, a także z celami w niej wyznaczonymi, określonymi w jej motywie 2, polegającymi na poprawie bezpieczeństwa na drogach i usprawnieniu swobodnego przepływu osób osiedlających się w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym wydano prawo jazdy, Administratīvā apgabaltiesa postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 12 dyrektywy 2006/126 w związku z motywem 2 zdanie pierwsze tej dyrektywy powinien być interpretowany w ten sposób, że sprzeciwia się on uregulowaniu krajowemu, które stanowi, że jedynym sposobem wykazania, że dana osoba ma miejsce zamieszkania w tym państwie (Łotwa), jest zgłoszone miejsce zamieszkania tej osoby? Przez »zgłoszone miejsce zamieszkania« należy rozumieć obowiązek danej osoby zgodnie z uregulowaniem krajowym wpisania się do rejestru krajowego w celu podania do wiadomości jej dostępności pod zgłoszonym adresem dla celów jej stosunków prawnych z państwem i organami administracji lokalnej”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 35 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 12 dyrektywy 2006/126 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on uregulowaniu państwa członkowskiego, na mocy którego jedyny sposób, jakim dysponuje osoba ubiegająca się o wydanie lub przedłużenie okresu ważności prawa jazdy w tym państwie członkowskim w celu wykazania, że spełnia ona przewidziany w art. 7 ust. 1 lit. e) i w art. 7 ust. 3 lit. b) tej dyrektywy wymóg „miejsca zamieszkania” w rozumieniu tego art. 12 na terytorium wspomnianego państwa członkowskiego (zwany dalej „wymogiem miejsca zamieszkania”), polega na ustaleniu istnienia zgłoszonego miejsca zamieszkania na terytorium danego państwa członkowskiego.

- 36 Na wstępie należy stwierdzić, że spełnienie wymogu miejsca zamieszkania stanowi podstawowy element systemu ustanowionego przez tę dyrektywę, którego fundament stanowi zasada wzajemnego uznawania praw jazdy (zob. podobnie wyrok Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, pkt 78 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 37 Trybunał orzekł, że wymóg miejsca zamieszkania w szczególności przyczynia się do zwalczania „turystyki praw jazdy” w braku całkowitej harmonizacji przepisów państw członkowskich dotyczących wydawania praw jazdy oraz że wymóg ten jest niezbędny do badania spełnienia wymogu zdolności do kierowania [zob. w odniesieniu do przewidzianego w art. 7 ust. 1 lit. b) dyrektywy Rady 91/439/EWG z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie praw jazdy (Dz.U. L 237, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 7, t. 1, s. 317) wymogu normalnego miejsca zamieszkania wyroki: Wiedemann i Funk, C-329/06 i C-343/06, EU:C:2008:366, pkt 69; Zerche i in., od C-334/06 do C-336/06, EU:C:2008:367, pkt 66; Grasser, C-184/10, EU:C:2011:324, pkt 27].
- 38 Trybunał zatem stwierdził, że w niektórych przypadkach samo niespełnienie wymogu miejsca zamieszkania może uzasadniać odmowę uznania przez państwo członkowskie prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie [zob. w odniesieniu do przewidzianego w art. 7 ust. 1 lit. b) dyrektywy 91/439 wymogu normalnego miejsca zamieszkania wyroki: Apelt, C-224/10, EU:C:2011:655, pkt 34; Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, pkt 61].
- 39 Jedynie państwo członkowskie wydające prawo jazdy jest właściwe do sprawdzenia spełnienia wymogu miejsca zamieszkania (zob. podobnie postanowienie Wierer, C-445/08, EU:C:2009:443, pkt 55). Zasada ta ma również zastosowanie w odniesieniu do państwa członkowskiego, w którym posiadacz prawa jazdy ubiega się o przedłużenie okresu jego ważności.
- 40 W konsekwencji istotne jest, aby organy odpowiedzialne za wydawanie i przedłużanie okresu ważności praw jazdy w państwie członkowskim mogły zapewnić w wiarygodny sposób, by wnioskodawca rzeczywiście spełniał wymóg miejsca zamieszkania.
- 41 Artykuł 7 ust. 5 akapit drugi dyrektywy 2006/126 przewiduje w tym kontekście, że państwo członkowskie wydające prawo jazdy stosuje należytą staranność w celu zapewnienia, aby osoba spełniała wymagania określone w art. 7 ust. 1 tej dyrektywy, w tym wymóg miejsca zamieszkania.
- 42 Tymczasem, o ile art. 12 dyrektywy 2006/126 definiuje kryteria umożliwiające ustalenie, co należy rozumieć przez „miejsce zamieszkania” do celów stosowania tej dyrektywy, o tyle należy stwierdzić, że dyrektywa ta nie zawiera jednak żadnego przepisu uściślającego sposoby przeprowadzania dowodu istnienia takiego miejsca zamieszkania przed organami odpowiedzialnymi za wydawanie i przedłużanie okresu ważności praw jazdy.
- 43 O ile prawdą jest, po pierwsze, że sposoby przeprowadzania dowodu spełnienia wymogu miejsca zamieszkania przed organami odpowiedzialnymi za wydawanie i przedłużanie okresu ważności praw jazdy wchodzą w zakres kompetencji państw członkowskich, a po drugie, że dyrektywa 2006/126 ustanawia wyłącznie – jak wynika z jej motywu 8 – minimalne wymagania, jakim podlega wydawanie praw jazdy przez państwa członkowskie, o tyle z art. 12 tej dyrektywy w związku z jej art. 7 ust. 1 lit. e) i art. 7 ust. 3 lit. b) wynika, że rezultat, jaki powinny osiągnąć państwa członkowskie zgodnie z tymi przepisami, polega na określeniu, czy spełnione są wyliczone we wspomnianym art. 12 kryteria umożliwiające ustalenie, że dana osoba ma miejsce zamieszkania na ich terytorium, w celu sprawdzenia, czy osoba ta spełnia wymóg miejsca zamieszkania.
- 44 Tak więc sposoby przeprowadzania dowodu spełnienia wymogu miejsca zamieszkania nie mogą wykraczać poza to, co jest niezbędne do umożliwienia właściwym organom państwa członkowskiego odpowiedzialnym za wydawanie i przedłużanie okresu ważności praw jazdy zapewnienia, aby dana osoba spełniała ten wymóg w świetle kryteriów ustanowionych w art. 12 dyrektywy 2006/126.

- 45 W tym celu uzależnienie przez państwo członkowskie wydania i przedłużenia okresu ważności prawa jazdy od spełnienia obowiązku posiadania zgłoszonego miejsca zamieszkania na jego terytorium wydaje się być odpowiednim środkiem, który ułatwia sprawdzenie przez właściwe organy, czy spełniony jest wymóg miejsca zamieszkania.
- 46 Jednakże bezwzględny obowiązek posiadania zgłoszonego miejsca zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, a tym samym odmówienie osobie ubiegającej się o wydanie prawa jazdy możliwości odwołania się do innych środków dowodowych w celu wykazania, że spełnia kryteria ustanowione w art. 12 dyrektywy 2006/126, wykraczają poza to, co jest niezbędne do umożliwienia właściwym organom zapewnienia, aby dana osoba spełniała wymóg miejsca zamieszkania.
- 47 Artykuł 12 dyrektywy 2006/126 w odniesieniu do wymogu miejsca zamieszkania przewiduje bowiem szereg obiektywnych kryteriów umożliwiających ustalenie, czy osoba ubiegająca się o wydanie prawa jazdy ma miejsce zamieszkania na wspomnianym terytorium.
- 48 Tymczasem nie jest wykluczone, że osoba ubiegająca się o wydanie prawa jazdy spełnia te kryteria umożliwiające ustalenie, że ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, mimo że nie ma zgłoszonego miejsca zamieszkania w tym państwie członkowskim, co, jak się wydaje, ma miejsce w przypadku K. Nīmanisa. W takich okolicznościach można byłoby, a nawet należałoby odmówić takiej osobie wydania prawa jazdy w innych państwach członkowskich na podstawie wymogu miejsca zamieszkania, ponieważ nie ma ona miejsca zamieszkania w rozumieniu art. 12 dyrektywy 2006/126 na terytorium tych państw.
- 49 Zainteresowany mógłby zatem zostać pozbawiony możliwości uzyskania prawa jazdy w Unii, mimo że miałby swe miejsce zamieszkania w rozumieniu art. 12 dyrektywy 2006/126 na terytorium państwa członkowskiego.
- 50 Ponadto uregulowanie państwa członkowskiego, na mocy którego jedyny sposób, jakim dysponuje osoba ubiegająca się o wydanie prawa jazdy w celu wykazania wobec właściwych organów, że spełnia wymóg miejsca zamieszkania, polega na ustaleniu istnienia zgłoszenia miejsca zamieszkania zainteresowanego na terytorium tego państwa członkowskiego, ma charakter zbyt wyłączny. Takie uregulowanie uprzywilejowuje bowiem okoliczność, która nie odzwierciedla wszystkich kryteriów ustanowionych w art. 12 dyrektywy 2006/126, ponieważ wyklucza każdą inną okoliczność reprezentatywną dla sytuacji, których dotyczy ten artykuł.
- 51 W świetle całości powyższych stwierdzeń na przedstawione pytanie należy odpowiedzieć, że art. 12 dyrektywy 2006/126 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on uregulowaniu państwa członkowskiego, na mocy którego jedyny sposób, jakim dysponuje osoba ubiegająca się o wydanie lub przedłużenie okresu ważności prawa jazdy w tym państwie członkowskim w celu wykazania, że spełnia ona przewidziany w art. 7 ust. 1 lit. e) i w art. 7 ust. 3 lit. b) tej dyrektywy wymóg „miejsca zamieszkania” w rozumieniu tego art. 12 na terytorium wspomnianego państwa członkowskiego, polega na ustaleniu istnienia zgłoszonego miejsca zamieszkania na terytorium danego państwa członkowskiego.

W przedmiocie kosztów

- 52 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 12 dyrektywy 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on uregulowaniu państwa członkowskiego, na mocy którego jedyny sposób, jakim dysponuje osoba ubiegająca się o wydanie lub przedłużenie okresu ważności prawa jazdy w tym państwie członkowskim w celu wykazania, że spełnia ona przewidziany w art. 7 ust. 1 lit. e) i w art. 7 ust. 3 lit. b) tej dyrektywy wymóg „miejsca zamieszkania” w rozumieniu tego art. 12 na terytorium wspomnianego państwa członkowskiego, polega na ustaleniu istnienia zgłoszonego miejsca zamieszkania na terytorium danego państwa członkowskiego.

Podpisy